

Priopćenje za medije

Luxembourg, 4. prosinca 2019.

Fiskalno upravljanje EU-a: potrebno je dodatno ojačati zahtjeve za države članice i bolje pratiti njihovu primjenu, poručuju revizori

EU treba dodatno ojačati pravne zahtjeve za nacionalne proračunske okvire i bolje pratiti kako ih države članice provode u djelo, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). U nekoliko su pogleda ti zahtjevi blaži od međunarodnih standarda te Europska komisija zasad ima tek ograničena saznanja o tome primjenjuju li ih države članice na odgovarajući način. Revizori također upozoravaju na rizik od toga da će se procjena usklađenosti zemalja s fiskalnim pravilima EU-a koju provodi Komisija razlikovati od procjene koju provode neovisne fiskalne institucije, kao i na ograničenu djelotvornost Europskog fiskalnog odbora koja proizlazi iz toga što on nije potpuno neovisan o Komisiji.

U nastojanju da se ukloni glavni uzrok financijske krize i poboljša financijsko upravljanje, posebice u europodručju, Komisija je odlučila nadopuniti fiskalni okvir EU-a obvezujućim odredbama na nacionalnoj razini. Od država članica zatražila je, među ostalim, da uspostave neovisne fiskalne institucije i višegodišnje proračunske okvire. Revizori su ispitali jesu li zahtjevi EU-a doprinijeli jačanju nacionalnih proračunskih okvira i je li Komisija procijenila kako su ih države članice primijenile.

„Zakonodavne mjere EU-a potaknule su jačanje načina na koji države članice provode svoje fiskalne politike”, **izjavio je Mihails Kozlovs, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „Međutim, pravni okvir EU-a kojim su uređeni nacionalni proračunski okviri nije sasvim usustavljen i u tom pogledu ima prostora za poboljšanja.”

Broj nacionalnih fiskalnih pravila i neovisnih fiskalnih institucija znatno se povećao nakon donošenja prve relevantne direktive EU-a 2011. godine, u kojoj su utvrđeni minimalni zahtjevi za proračunske okvire država članica. Međutim, revizori su utvrdili da niz zahtjeva nije na visini standarda i najbolje prakse koje su utvrdili MMF i OECD, osobito u pogledu srednjoročnih proračunskih okvira država članica i neovisnih fiskalnih institucija. Ako se odobri nova direktiva EU-a predložena 2017., njome bi se ispravili brojni utvrđeni nedostaci, iako ne svi. Revizori su

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

izdvojili primjer korektivnog mehanizma jer definicija okolnosti u kojima bi ga trebalo aktivirati i dalje ostaje nejasna.

Komisija kasni s provjerama usklađenosti nacionalnih zakonodavstava sa zahtjevima EU-a, što se može pripisati nizu razloga, ali i čimbenicima izvan njezine kontrole. Osim toga, njezine procjene stvarne primjene tih zahtjeva na razini država članica ili još nisu obavljene ili su obavljene u preranoj fazi provedbe da bi bile korisne, te stoga imaju ograničenu informativnu vrijednost, ističu revizori. Praćenje koje provodi Komisija trenutačno se oslanja na informacije koje dostavljaju države članice i koje se uglavnom odnose na institucijski ustroj, a ne na stvarno funkcioniranje proračunskih okvira.

Neovisne fiskalne institucije provjeravaju usklađenost svojih matičnih zemalja s nacionalnim fiskalnim pravilima, a neke od njih provjeravaju i usklađenost s fiskalnim pravilima EU-a. U potonjem je slučaju bilo primjera u kojima su Komisija i neovisne fiskalne institucije došle do različitih zaključaka. Jedan je od razloga taj što se Komisija može poslužiti svojim diskrecijskim ovlastima i prihvatiti „iznimne okolnosti” kao obrazloženje za ublažavanje zahtjeva za prilagodbu koji se odnose na zemlje koje još nisu ostvarile svoje srednjoročne proračunske ciljeve.

U izvješću se naglašava da je uspostava Europskog fiskalnog odbora, kojemu je zadatak procjenjivati fiskalni okvir EU-a i primjerenost smjera fiskalne politike na razini europodručja te na nacionalnoj razini, bila dobar korak. Međutim, ima prostora za jačanje njegove uloge i povećanje neovisnosti. Taj odbor trenutačno ima savjetodavnu ulogu te Komisiju stoga ne obvezuje načelo „poštuj ili objasni”: drugim riječima, ona može zanemariti prijedloge i preporuke odbora, ne navodeći ikakve razloge ili odgovarajuće obrazloženje.

Revizori su preporučili Komisiji da:

- preispita zahtjeve EU-a za nacionalne proračunske okvire i uzme u obzir međunarodne standarde i najbolje prakse
- dobije veća jamstva o funkcioniranju proračunskih okvira
- poboljša suradnju s neovisnim fiskalnim institucijama kako bi odstupanja u procjenama usklađenosti svela na najmanju moguću mjeru
- ojača ulogu Europskog fiskalnog odbora.

Napomene za urednike

Države članice zadržavaju suverenitet u pogledu proračunskih politika, ali te je politike potrebno koordinirati kako bi se izbjegli negativni učinci prelijevanja i prijetnje monetarnoj stabilnosti u europodručju. Komisija procjenjuje jesu li države članice uskladile svoje nacрте proračunskih planova i programe stabilnosti i konvergencije s fiskalnim pravilima EU-a.

Nacionalni proračunski okviri sastoje se od mehanizama, postupaka, pravila i institucija na kojima se temelje proračunske politike, uključujući statistiku, prognoze, godišnju izradu proračuna, srednjoročne proračunske okvire, neovisne fiskalne institucije, fiskalna pravila i korektivni mehanizam.

Tematsko izvješće br. 22/2019 „Potrebno je dodatno ojačati zahtjeve EU-a za nacionalne proračunske okvire i bolje pratiti njihovu primjenu” dostupno je na internetskim stranicama Suda

(eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a. Sud je prethodno ispitaio korektivni i preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu te postupak u slučaju makroekonomske neravnoteže.

Kontakt za medije za ovo izvješće

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 552 224